

Poľsko a jeho agresívna politika

https://vk.com/feed?w=wall-181443339_23959

V poľských táboroch zahynulo 50 000 Červenoarmejcov, Ukrajincov, Bielorusov, Rusov a Rusínov: Ako to bolo naozaj so sovietskym obsadzovaním Poľska v roku 1939.

Poliaci radi hovoria o zločinoch Sovietov na ich národe, no čo sa týka poľských zločinov za vlády Piłsudského v rokoch 1918-1939, o tom zdarne mlčia a svet o nich prakticky nič nevie. Tak isto panuje obecný názor, že Sovieti si rozdelili spoločne s nacistami Poľsko. Narozdiel od Nemecka, ktoré obsadilo poľské územia, na ktoré nemali žiaden nárok, **Soviati si zobrali späť iba tie územia, ktoré Poliaci okupovali a násilne si ich po 1.svetovej vojne privlastnili.** Išlo o etnické územia Bieloruska, Ukrajiny a Litvy, ktorých príslušnosť k ZSSR potvrdili aj Dohodové mocnosti na mierových konferenciách tzv. Curzonovou línou v roku 1920, ktorú však Poliaci nerešpektovali a násilne ich vojensky obsadili a okupovali až do roku 1939, kedy ich pričlenil ZSSR opäť k svojmu územiu.

Nehovorí sa tiež o obetiach z radov zajatých príslušníkov Červenej armády, ktorí boli v rokoch 1919 až 1921 počas vojny medzi Poľskom a ZSSR internovaní v desiatkach poľských zajateckých táboroch. Poliaci zajali približne 150-tisíc červenoarmejcov a ďalších približne 50-tisíc civilistov, ruských bielogvardejcov a členov nacionalistických ukrajinských a bieloruských hnutí. Najznámejšími tábormi, kde **zomrelo až 30.000 zajatcov boli Strzalkowo a Tuchola.** Vďaka otravným podmienkam, ktoré panovali v týchto táboroch, zomrelo na hlad, zimu, choroby a pri popravách za 3 roky existencie táborov, približne 50.000 tisíc Rusov, Ukrajincov, Bielorusov a Rusínov. (z toho bolo 40.000 príslušníkov Červenej armády a 10.000 civilistov, bielogvardejcov a členov nacionalistických hnutí). Takže prakticky môžeme hovoriť, že to boli tiež koncentračné tábory, kde dochádzalo k masovým úmrtiam väzňov.

Poľsko a jeho agresívna politika

Po 1. svetovej vojne získalo Poľsko nezávislosť a na jeho čelo sa postavil **diktátor Piłsudski**. Piłsudského politika bola silne imperialistická a nacionalistická. Vyznačovala sa netolerantným postupom, kedy **Piłsudski nechcel ani len počuť o právach Rusínov, Bielorusov, Ukrajincov...** Piłsudski sa nechal počuť, že:

„Poľsko je vlastne bez hraníc, a všetko, čo môže získať na západe, bude darom koalície, lebo tam vlastným silám nevďačíme za nič. Naproti tomu za zisky na východe budeme vďačiť výlučne sebe, našim vlastným vojenským silám.“

Tak postupovala aj poľská reprezentácia, ktorá sa pri určovaní západnej hranice Poľska plne spoľahla na Dohodu, no pri konštituovaní východných hraníc, ktoré Poliaci vytvárali vojnou, boli na odporúčania Dohody hluchí. **Poliaci začali od konca roku 1918 postupne obsadzovať západnú Ukrajinu, západné Bielorusko a veľkú časť Litvy.** Poliaci dokonca obsadili aj dnešné hlavné mestá týchto republík- Kyjev, Vilnius a Minsk. Poľsko neakceptovalo Dohodu vytýčenú hranicu a **25. apríla začali Poliaci novú ofenzívu a 7. mája dobyli Kyjev.** Červená armáda podnikla protiútok a postupne vytlačila poľské jednotky z Bieloruska a západnej Ukrajiny a oslobodila mestá Vilnius, Minsk, Kyjev. Červená armáda vytvorila na odrazenie Poliakov dve armádne zbory: Juhozápadný, ktorý viedol Jegorov so Stalinom a Západný, ktorý viedol Tuchačevský. Juhozápadný armádny zbor mal za úlohu vytlačiť Petruľové jednotky z Ukrajiny a Západný armádny zbor udrel priamo na Poliakov. Červená armáda sa zastavila asi 40 km pred Varšavou.

Poľsko podpísalo s boľševickou mocou zmluvu o prímerí na základe hraničnej čiary, ktorú navrhla Najvyššia rada Dohodových mocností dňa 8. decembra 1919. Lordom Curzonom, ministrom zahraničných vecí Veľkej Británie, bola podľa etnického kľúča vymedzená hranica medzi Poľskom a ZSSR, ktorá vošla do dejín pod názvom **Curzonová línia.** Po vytlačení Červenej armády z Poľska, Poliaci nerešpektovali Curzonovú líniu a **znova obsadili oblasti, na ktoré nemali podľa zmluvy nárok a držali ich až do roku 1939.**

Poliaci na dobytých územiach praktizovali asimilačnú politiku, ktorej padli za obeť tisíce ľudí. Popravy, perzekúcia, lynčovanie a vypaľovanie nepoľských dedín, tým všetkým prešlo rusínske, ukrajinské, bieloruské obyvateľstvo, čo sa potom stretlo s krvavou odvetou zo strany ukrajinských banderovcov. Curzonová línia je často zamlčovaný fakt, ktorý hrá podstatnú rolu aj v ďalších sovietsko-poľských vzťahoch a ešte sa k nej vrátíme. Je dôležité povedať, že v Poľsku od roku 1918 do jeho okupácie nacistami v roku 1939 vládol diktátorský režim, ktorého **víziou bolo aj zničenie Československa a jeho rozdelenie medzi Poľskom a Maďarskom.** Poľské a maďarské vzťahy s diktátorským Hortyho režimom boli vrúcne a Poľsko plne vždy podporovalo maďarské snahy začleniť Slovensko pod Maďarov a snívalo o spoločných poľsko-maďarských hraniciach, čo sa im aj neskôr splnilo, keď sa rozdeľovalo Československo.

V roku 1934 podpísalo Poľsko, ako prvá európska krajina s nacistickým režimom Pakt o neútočení. Nacisti neskôr svojho spojenca Poľsko obdarili počas Mníchovskej zmluvy časťami územia Československa. **Dostali celé Tešínsko a ďalšie územia na Slovensku v oblasti Spiša a Oravy.** Nacistickí pohlavári boli pozývaní do Poľska pri rôznych podujatiach. Poľsko a Nemecko bolo až do roku 1939 veľkými spojencami.

ZSSR deklaroval snahu brániť Poľsko proti nemeckému útoku, kedy Sovieti navrhli vyslať Červenú armádu na východ Poľska, kde by sa postavila Nemecku. Poliaci odmietli s tým, že oni nikdy nedovolia, aby Sovieti prenikli na ich územie a keď to ZSSR spraví, tak budú proti ich armáde bojovať.

ZSSR a jeho postup do Poľska

Pri rozdeľovaní Poľska, ktoré sa uskutočnilo medzi Nemeckom a ZSSR v roku 1939, podľa tzv. paktu Ribentrop-Molotov, si **ZSSR nárokoval len na tú oblasť, ktorú mu garantovali ešte dohodové mocnosti, tzv. Curzonová línia**, ktorej sme sa venovali vyššie v texte. Tiež si musíme uvedomiť fakt, že ZSSR vstúpilo do vtedajšieho Poľska až 17. septembra, kedy už prakticky poľský odpor voči Nemecku skončil, čo vyhlásila poľská vláda a ZSSR tak nijak vojensky nedopomohol k porážke Poľska a bola tu tiež hrozba, že nacisti sa nezastavia pri dohodnutej hranici a obsadia celé územia vtedajšieho Poľska. ZSSR však zabral len tie územia, ktoré im ešte prisľúbili Dohodové mocnosti po 1.sv. vojne a boli vyčlenené na základe etnického kľúča tzv. Curzonovou líniou, ktorú Poliáci neakceptovali a prakticky tieto územia okupovali 20 rokov. ZSSR si nezobrali nič navyše a rešpektovali Curzonovu líniu a obsadili len toto územie, ktoré im prikľepala Dohoda pred 20timi rokmi.

Prečo Spojenci po obsadení časti Poľska v roku 1939 Červenou armádou nevyhlásili vojnu aj ZSSR, tak ako to spravili voči Nemecku? Lebo Spojenci vedeli, že toto "spojenectvo" ZSSR a Nemecka je len dočasné a že ZSSR robí všetko preto, aby oddialil vojnu s Nemeckom a získal tak čas na prípravu. Hovorí sa o Katyni, no nič sa už nehovorí o osudoch tisícov poľských vojakov, ktorí sa vzdali, alebo boli zajatí Červenou armádou v roku 1939. Z týchto poľských zajatcov bolo v roku 1941 sformované poľské vojsko o sile 96.000 mužov, z ktorých bolo 74.000 presunutých na Blízky východ k britskej armáde, kde po jej boku neskôr oslobodzovali južnú a západnú Európu. Z ostatných Poliakov, ktorí ostali v ZSSR sa sformovala 1. poľská poľná armáda s 5 divíziami o sile asi 107.000 mužov.

Pri oslobodzovaní Poľska, poľské vojsko sformované Sovietmi malo až 400.000 mužov v 14 divíziách. Pripomeňme, že pri oslobodzovaní Poľska padlo asi 600.000 sovietskych vojakov.

Po 2.svetovej vojne tieto nároky potvrdili všetky spojenecké krajiny a definitívne hranice ZSSR boli totožné s Curzonovou líniou. Poľsko dostalo ako kompenzáciu územia na západe.

Miroslav Pomajdík - predseda Vzvoru-strany práce

Zdroje: Andráš, Matej, Severné hranice Slovenska, Kubko Goral, Bva 2007

Jelínek, Petr, Zahranično-politické vzťahy Československa a Poľska 1918- 1924, vyd. Matica Slezská, Opava 2009

Lapitka, Marián, Tuchačevskij- Červený Napoleon, Historická Revue, 7/2001, ročník XII